

Programa Electoral

A black and white sketch-style portrait of Jaume Casals, a man with glasses and a scarf, smiling. The portrait is positioned in the upper right quadrant of the page, partially overlapping the main text.

**“Treball seriós
i benestar personal
en una universitat
moderna de recerca,
exigent amb el
model educatiu
i compromesa
en l’espai social”**

jaumecasals.cat

“El progrés científic d’una institució universitària no és possible sense cultura creativa, ni sense honestat i consciència política”

La creació, la conservació i la difusió del coneixement: les universitats es van fer i són encara per a això. L’acord sembla universal almenys en aquest punt. Però, ben mirat, el compliment de la definició és més que problemàtic. Aquest programa vol arrencar d’aquesta dificultat, amb la idea de col·locar-hi adequadament la UPF que, en els seus vint anys i escaig de vida, sí que ha mirat de complir raonablement amb aquests tres requisits.

Abans faré uns comentaris a l’acord universal:

— **1.** Per què en diem “coneixement”? Per què coneixement en comptes de saber, ciència, cultura, o altres paraules més amples. Sens dubte perquè el model científic és el que s’emmarca en les connotacions del coneixement: experiència, objectivació, aplicabilitat, progrés, universalització. No hi tinc res a dir: això és el moll de l’os de l’activitat universitària. Ara bé, un sí al coneixement és també un sí a algunes condicions que aquest concepte comporta d’una manera menys explícita, però no menys necessària. En efecte, el coneixement científic no és possible sense cultivar les disposicions i les actituds bàsiques que en són

el bressol històric i contemporani: la cultura i el desenvolupament de les facultats naturals (inclosa la imaginació), l'honestedat moral i l'atenció política. Aquests tres elements no són l'objecte només d'una mena de propedèutica universitària, sinó l'humus sense el qual el coneixement simplement no pot esdevenir-se. *Em comprometo des d'ara a impulsar una universitat moderna de recerca, tal com s'ha anat configurant durant aquests anys la personalitat singular de la UPF, i una universitat instal·lada també en la cultura universitària* en el sentit ample que acabo d'esmentar.

— **2.** Per a mi això vol dir que les missions de la universitat respecte al coneixement no estan juxtaposades. Quan la creació, la conservació i la difusió del coneixement es conceben mútuament implicades fins a les últimes conseqüències és perquè ja s'estan donant les condicions necessàries (morals, culturals, polítiques) per assumir plenament el destí de la universitat. *Em proposo, doncs, treballar per una UPF en què el compromís social no sigui un esdeveniment extrínsec al desenvolupament de la vida acadèmica.* Davant les crisis econòmica i política actuals, sembla una mesura sàvia posar-se a treballar per millorar la UPF, però sense tapar-se els ulls, les orelles i la boca.

— **3.** Malgrat que les tres missions no siguin separables, l'experiència demostra que, tant en el nostre entorn, com arreu del món, han estat separades. Sense voler plaure'm exageradament en la qualitat de la nostra universitat, penso seriosament que és un exemple d'equilibri singular a Catalunya. La joventut i l'empenta inicial ens hi han ajudat molt. El creixement en recerca extraordinari dels últims anys s'ha dipositat còmodament en un disseny institucional apropiat per a una docència molt bona. La recerca i la docència ens han obert camí cap a una posició encara inexplorada en la societat civil. L'existència d'aquest camí és un repte formidable. Tots tres aspectes han de ser considerats com les llavors delicades i precioses que cal conservar i continuar plantant al seu temps sense distracció. Ara bé, la premsa i l'opinió pública més distant ignoren que Barcelona és una de les poques ciutats que, en els rànquings europeus, té tres universitats entre les cent millors, es malfien absurdament de les universitats i dels evidents beneficis socials que asseguren, i celebren en canvi (no sense raó, és clar) l'èxit de la ciutat en l'àmbit restringit, retallat, discutiblement universitari en el sentit ja esmentat, de les escoles de negocis. *Em comprometo també a treballar seriosament, amb el suport de vells i nous col·laboradors de la universitat i del seu entorn immediat,* per modificar aquestes percepcions. *El meu compromís és*

amb una universitat inequívocament pública, on les que podrien ser bones opcions per a una universitat qualsevol s'han de tractar com a obligacions, incloent-hi una interacció correcta amb els sectors públics i privats de la societat civil.

***

Fa vint anys i escaig que es va fundar la UPF. He viscut una bona part de la seva trajectòria fins avui des de dintre. Sé què vol dir començar una singladura i naufragar, però he tingut molta sort fins ara en les funcions acadèmiques i de govern que m'han estat encarregades. Vull dir que la universitat ha estat per a mi un lloc feliç, que m'ha permès concebre el treball com una part de la vida bona, en el sentit amb què ho deien els antics. La universitat m'ha fet millor. Insisteixo aquí en això perquè crec que la UPF és un bon lloc per treballar en un entorn de benestar professional i personal. Ho va ser al començament i ho ha estat després del començament fins ara. Jo voldria que encara ho fos més en el futur, que el benestar fos una mena de privilegi de la normalitat. Crec de veritat en el lema de no fer a disgust el que es pugui fer de gust i penso que forma part dels deures d'un rector interessar-hi de bon humor tota la comunitat. Perquè sigui possible és necessari prestar la màxima atenció al grup més nombrós i socialment més rellevant i simbòlic entre nosaltres: els estudiants.

I, d'entre el personal, a aquells que tenen posicions més precàries, als més joves i als que no els ha estat prou reconegut el seu esforç o el seu mèrit.

Tres objectius

La UPF es va fundar a partir d'una certa selecció de persones orientada per una idea clara del rector fundador i dels seus primers col·laboradors: assegurar una formació de la màxima qualitat als millors estudiants de Catalunya en certs àmbits acadèmics i professionals. Els fets van demostrar que hi havia un lloc real per a aquesta idea de compromís amb els ciutadans del futur. Després, aquella universitat nova i diferent s'ha convertit en una *research university*: això ha estat una iniciativa de persones, un esdeveniment més o menys orientat, pilotat amb perícia però no ha estat una idea preconcebuda. És una altra contribució no gens menyspreable a Catalunya que cal interioritzar, reforçar i consolidar. Des d'aquesta posició convé tornar a observar els horitzons i traçar els azimuts, de pensar quin paper vol fer i quins camins vol recórrer la UPF en el món de les generacions que ara comencen. Els tres objectius i la llista de mesures que intento exposar a continuació estan presidits per la consciència d'aquesta necessitat estratègica. Per complir-la reclamo des d'ara la participació directa i personal de tots els membres de la

comunitat. L'orgull de fer bé cadascú la seva feina és una garantia infal·lible de futur. Però només l'esforç per pensar alhora si aquesta feina està ben orientada i integrada en una idea assumida conjuntament és garantia d'un futur millor per als membres estables de la comunitat universitària i d'un servei adequat a les expectatives del nostre entorn.

— **a. Renovació.** La nostra microdemografia posa de manifest, sobretot entre el PDI, la necessitat d'una renovació significativa durant els propers anys. Els grans la perceben tan necessària com els joves la ignoren; crec que tots amb raó, perquè aquesta renovació està esdevenint-se amb naturalitat. Ara bé, l'elecció dels fundadors no va ser un acte de simple juxtaposició de científics de primera: la renovació tampoc no ho ha de ser. S'ha de fer amb gran exigència de qualitat i deixant desenvolupar sense motlles la multiplicitat de les cultures. I s'ha de fer també pensant que el resultat ha de ser una universitat (al preàmbul ja s'ha dit alguna cosa sobre això).

— **b. Articulació.** La multiplicitat de cultures d'excel·lència acadèmica pertanyen a una sola organització. De vegades les universitats són cuirassats, transatlàntics... Sovint conjunts de parts juxtaposades, *partes extra partes* que no responen a la idea d'una sola organització. Jo m'imagino la UPF com un vaixell més

cohesionat i maniobrable, que treu profit de la seva personalitat inicial i de la seva mida. Em fa l'efecte que sempre hem assumit que aquesta mida és també curiosament la clau de la seva visibilitat internacional. Aprofitar l'estil i la maniobrabilitat del nostre bricbarca i prevenir un procés de creixement massiu, poc variat, gens cooperatiu que pugui modificar la navegació que la universitat ha fet fins ara comporta assegurar alguns canvis en la direcció de la simplicitat i l'economia organitzativa de la nostra institució. Sabem per experiència que la cultura de l'autonomia amb retiment de comptes ensopega sovint amb un context normatiu i mental garantista, segurament ple de virtuts, però incòmode per al progrés d'algunes bones idees, honestes però massa originals per a aquest context. Per insistir-hi amb possibilitats d'èxit, cal simplificar més i articular millor la nostra organització, començant pel govern executiu i continuant pel sistema de centres i serveis on es despleguen l'activitat universitària efectiva i l'administració que hi dóna suport.

— **c. Projecció.** La UPF ofereix formació i progrés científic, tècnic i cultural als ciutadans, a la societat civil, i als governs i a l'estat; a canvi rep un finançament públic limitat fins ara al seu volum objectiu. Mai no s'ha arribat a plantejar, ni tan sols en l'àmbit del sistema universitari català (on una perspectiva

més dinàmica no seria inversemblant), quin és el balanç final entre el finançament públic i el retorn en serveis, sobretot en termes de ciutadans preparats, al conjunt de la societat. Em sembla evident que el finançament es queda molt curt, absurdament curt. No estic fent cap reivindicació convencional. Dic que aquest debat de fons no tindrà lloc si la universitat no tracta de modificar el gènere de la seva participació en la societat civil. Ara és garantia, matalàs fabulós, però poc apreciat; dona comptes, però cap instància externa li ret comptes; il·lustra i vesteix en organitzacions econòmiques i polítiques i en empreses, però no acaba de participar en les seves decisions. No la resposta només: provem de canviar la pregunta sobre universitat i societat. Em sembla del tot necessari iniciar el camí, un camí que serà llarg però no intransitable, que condueix cap a una universitat catalana col·locada en l'espai social que correspon al pes que té la universitat en la idiosincràsia europea.

Jaume Casals Pons

Candidat a Rector de la UPF

Algunes propostes

.- Aproximació dels governs dels diversos àmbits acadèmics al Consell de Direcció i reducció del nombre dels seus membres.

.- Èmfasi, en el context del govern de la universitat, posat en la labor de les comissions principals i definició directiva del paper de la seva presidència ordinària.

.- Creació d'un senat UPF (d'acord amb el Consell Social), coordinat per un delegat del rector, implicat en la promoció de la universitat i de les seves relacions internacionals, amb un grup de treball sobre governança i debat intern a la UPF.

.- Creació d'una càtedra "Pompeu Fabra: Catalunya, català i multilingüisme"

en l'àmbit del senat de la UPF amb el propòsit de catalitzar el compromís de la universitat amb la catalanitat.

.- Creació d'un àmbit del Claustre que reculli el debat permanent en els espais de representació del PDI, el PAS i els estudiants de cara a fomentar una major implicació de tota la comunitat universitària en la presa de decisions.

.- Establiment de sessions periòdiques d'enllaç entre el Consell d'Estudiants i els diversos òrgans de representació dels estudiants i els degans i els membres del Consell de Direcció.

.- Creació d'un grup de treball per a l'elaboració d'una proposta d'ordenació de la negociació laboral a la UPF, coordinat per un delegat del rector, que faciliti la

labor dels canals de negociació habituals.

.- Ampliació internacional dels estudis de postgrau i obertura internacional de nous espais de grau. Reforçament de l'estructura que dóna suport al conjunt d'estudis integrats que vénen desenvolupant-se en aquest àmbit.

.- Definició de les funcions de la secretaria del rectorat com a instrument de suport a les activitats ordinàries del Consell de Direcció i de comunicació entre els diversos àmbits acadèmics.

.- Implementació d'acions de cara a la millora de l'eficiència organitzativa amb una clara atenció a l'usuari. (Exemple: augment dels processos *service-oriented*)

.- Definició de les funcions d'una gerència promotora, a més d'administradora, de la UPF (d'acord amb el Consell Social).

.- Reforç de la política de relacions internacionals en el posicionament de la marca UPF, en la selecció de *partners* preferents i en el desenvolupament específic dels acords amb universitats de referència.

.- Definició d'una línia de treball preferent del govern de la universitat centrada en l'ordenació dels màsters universitaris, l'escola de doctorat i el nou projecte IDEC-BSM-UPF de formació contínua.

.- Impuls en el Consell Interuniversitari de Catalunya de la idea de la progressiva especialització (i de la complementarietat consegüent) de les seves universitats.

.- Definició del paper de la universitat en el nou paradigma del model d'aprenentatge virtual (*e-learning*, MOOCs)

.- Auditoria interna sobre l'estat de desenvolupament dels estudis de grau en el context de la Comissió d'Ordenació Acadèmica.

.- Reforç de l'autonomia de la universitat en els processos encara massa dependents de les agències de qualitat nacionals. Desenvolupament d'una unitat pròpia de qualitat i acreditació de la UPF.

.- Desenvolupament de sistemes de criteris coordinats en tots els àmbits acadèmics a la manera que ho ha iniciat la Comissió de Professorat per a la carrera acadèmica.

.- Revisió general dels processos de contractació del PDI. Definició d'un estatut del professor jubilat. Implementació d'un model d'atenció al professorat estranger.

.- Èmfasi del servei de recerca en el suport als investigadors joves per a la cerca de recursos i de posicions professionals.

.- Impuls dels programes de transferència de tecnologia i de coneixement de cara a millorar la conversió dels resultats de la recerca i el retorn a la societat i el teixit productiu. Foment transversal de l'emprenedoria a tots els plans d'estudi.

.- Establiment (d'acord amb el Consell Social) d'una plataforma única de promoció i relació amb les empreses de tots els àmbits i institucions del

grup UPF. En aquest marc, desplegar un programa de *fundraising* i explorar altres mètodes com el mecenatge o el micromecenatge que incrementin i diversifiquin les fonts d'ingressos de la universitat.

.- Presentació pública de la UPF com una universitat destacada en docència i producció científica que té com a prioritat donar una resposta original i efectiva a les necessitats socials, incloses les necessitats socials crítiques identificades i liderades per la pròpia comunitat acadèmica.

.- Reforç de la figura del delegat i de la delegació de cultura per a la implicació sociocultural de la UPF, tenint present la transversalitat dels components culturals i l'establiment de vincles preferents amb institucions i organitzacions

no universitàries catalanes i europees.

.- Impuls del programa *alumni* en l'àmbit unificat de promoció UPF, d'acord amb el Consell Social.

.- Suport tècnic i material des del rectorat al desenvolupament d'iniciatives en els àmbits acadèmics més proactius.

.- Atribució explícita a un membre del Consell de Direcció del programa de responsabilitat social i millora de la visibilitat del conjunt de les activitats entorn la solidaritat, la cooperació, la igualtat de gènere i el desenvolupament sostenible.

.- Elaboració d'un nou Pla Estratègic de la UPF que incorpori la innovació com un tret diferenciador i transversal en tots els àmbits i tasques de la universitat.

“El meu
compromís
és amb una
universitat
inequívocament
pública”

jaumecasals.cat